

Kleding

Wist je dat de kledingindustrie de tweede grootste industrie ter wereld is? (na de voedingsindustrie). Wist je ook dat de kledingindustrie de tweede meest vervuilende industrie ter wereld is? (na de olie-industrie)

Onze kleding heeft vaak al meer gereisd dan wijzelf. Een gemiddeld kledingstuk is al in vijf landen geweest alvorens het in onze kleerkast belandt. Onze kleding komt hoofdzakelijk uit China, Bangladesh en India. Het overgrote deel van de kleding die we dragen wordt met de hand gemaakt. Er werken wereldwijd maar liefst 40 miljoen mensen in de textiel- en kledingindustrie om de stoffen en kleding te maken die wij dragen.

Nemen we bijvoorbeeld Bangladesh. Dit is met 160 miljoen inwoners één van de dichtst bevolkte landen ter wereld en tegelijkertijd ook één van de goedkoopste en gemakkelijkste landen om kleding te laten maken. Bijna 80 % van de export van het land bestaat uit kleding.

Het officiële minimumloon voor een kledingarbeid(st)er in Bangladesh was tot enkele jaren geleden nog € 30 per maand, maar na de ramp in Rana Plaza (2013) werd het, onder druk van de bevolking en vakbonden, verhoogd tot € 50. Momenteel bedraagt het

zo'n € 80. Dat lijkt een grote stijging, maar is niet genoeg. De Looncommissie van de Bengaalse regering berekende dat een leefbaar loon € 160 zou moeten zijn, maar dat willen de werkgevers niet betalen. Vaak verdienen kledingarbeiders nog niet eens het minimumloon per maand, maar tussen de € 40 en € 60. Bovendien werkt een arbeidster in een Aziatisch land gemiddeld tussen de 60 en 90 uren per week. Dat is bijna het dubbel van een voltijdse baan in België.

Te weinig loon en te veel overuren zijn de grootste problemen voor de kledingarbeiders.

Tegelijkertijd kan de kleding die hier wordt aangekocht behoorlijk duur zijn.

MILIEUPROBLEMEN

Naast de sociale problemen levert de kledingsector ook heel wat milieuproblemen op. Katoen is een erg populair materiaal om kleding van te maken. Van onderbroeken tot jeansbroeken en T-shirts, allemaal katoen. Voor 1 kilo katoen, dat is ongeveer één jeansbroek of één T-shirt, wordt er maar liefst een halve kilo gif en 8000 liter water verbruikt. De katoenteelt neemt slechts 3 % van de wereldwijde landbouw in, maar ze gebruiken bijna een kwart van alle pesticiden die er in landbouw gebruikt worden. Het maakt katoen tot de grootste verbruiker van gif wereldwijd.

Het voetbalshirt van de Rode Duivels

Tussen de 0,5 en 2 % van de uiteindelijke kostprijs van het shirt gaat naar het loon van de kledingarbeid(st)er. Als kledingarbeid(st)ers meer zouden betaald worden, dan zouden wij dat als consument nauwelijks merken. Stel dat het loon wordt verdubbeld, dan betalen wij gewoon 85,60 euro voor datzelfde shirt. We betalen dus slechts 0,60 euro meer voor hetzelfde kledingstuk. Voor de kledingarbeid(st)ers zou het een wereld van verschil betekenen. Maar moet een loonsverhoging aan de consument worden doorerekend? Kijk ook eens naar de winst voor het kledingmerk? 24,30 euro!

Biokatoen is een goed alternatief, maar geen oplossing op lange termijn. Als alle katoen die momenteel geproduceerd wordt van biologische teelt zou komen, dan is er zoveel oppervlakte nodig als het regenwoud vandaag inneemt.

Er zijn veel natuurlijke alternatieven voor katoen, zoals bamboe. Bamboe gedijt in vele klimaten, heeft weinig tot geen water nodig, vraagt geen pesticiden en groeit extreem snel (soms tot een meter per dag). Om van dit gewas echter een zacht textiel te krijgen, moet men er een viscose van maken. Hiervoor gebruikt men zware chemicaliën die nadien vaak weggegooid worden (zoals dat gaat bij viscose). Het is dus een milieuvriendelijke grondstof, alleen het proces is erg schadelijk. Tegenwoordig gebruikt men een nieuwe che-

mische bewerking om van boomschors een zacht textiel te maken. De naam van dit textiel is lyocell. Men gebruikt voorlopig enkel de houtpulp van de eucalyptusboom (uit FSC-gecertificeerde bossen), maar deze heeft dezelfde goede eigenschappen als hennep en bamboe. Het productieproces van boomschors tot textiel is echter veel milieuvriendelijker dan bij viscose, omdat ze 99 % van de chemische producten hergebruiken. Lyocell wordt tegenwoordig vooral verkocht onder de merknaam Tencel en is in de meeste winkels (ook ketens) al te vinden. Het voelt als zijde of heel zachte katoen, maar kan ook bewerkt worden zodat het suède of jeans lijkt. Bovendien heeft het antibacteriële eigenschappen, het is een 'ademende stof' en kreukt weinig. Enige nadeel is dat het voorlopig duurder is om te produceren dan katoen of viscose.

Naast katoen is polyester een veelgebruikte stof. Polyester is een plastic, en heeft maar liefst 400 jaar nodig om te vergaan. Het wordt gemaakt van petroleum, er zijn veel giftige stoffen voor nodig. In feite draag je plastic om je lijf, daarom is polyester ook minder aangenaam om te dragen. Het is een stof die niet 'ademt' waardoor je sneller gaat zweten en er geurtjes ontstaan.

De totstandkoming van het textiel is niet het enige milieuvervuilende proces. Aan bleken, verven en andere bewerkingen van textiel komen heel wat schadelijke stoffen te pas. In veel kledingfabrieken worden giftige verfstoffen gebruikt, die heel slecht zijn voor de gezondheid en het milieu. De gevolgen zijn zwaar: vervuilde rivieren, vergiftiging van arbeiders,... . Soms hebben hele rivieren de kleur van de nieuwste mode, omdat de afvalstoffen er rechtstreeks in worden geloosd. Zo'n 40.000 tot 50.000 ton verf wordt elk jaar in rivieren en wateren geloosd. Kleurstoffen zijn over het algemeen slecht afbreekbaar. Er zijn bovendien zware metalen nodig om de kleur te fixeren. Hoe donkerder de kleur, hoe meer kleurstof je nodig hebt. Naast het bleken en verven van de stoffen, krijgen ze vaak nadien nog een chemische nabehandeling zoals het stonewashen, kreukvrij of waterafstotend maken. Dit alles maakt dat de kledingindustrie de tweede meest vervuilende industrie ter wereld is, na de olie-industrie.

Alles kan beter!

Collectief

- Zet je gemeente aan om schone textiel aan te kopen. Een duurzaam aankoopbeleid heeft alleen maar voordelen voor mens en milieu. Alles begint met een vraag.

[Gids rond keurmerken, labels en managementsystemen](#)

[Toolbox voor gemeenten om sociaal duurzaam aan te kopen van de Vereniging van Steden en Gemeenten](#)

[Gids voor duurzaam aankopen in je organisatie/vereniging](#)

Organisatie

- Sluit aan bij campagnes die de kledingarbeiders steunen. De Schone Kleren Campagne voert al meer dan 20 jaar actie voor betere werkomstandigheden in de kledingindustrie bij overheden, bedrijven en consumenten nationaal en internationaal!
www.schonekleren.be
- Organiseer en/of promoot evenementen die bijdragen tot informatie en sensibilisering. Een thema- filmavond (www.truecostmovie.com), ontleen de tentoonstelling 'made in Bangladesh'...
Alle informatie, ideeën op maat van je organisatie of vereniging:
www.cleankleren.be
- Overweeg je kleding aan te kopen? Kies voor schone kleding.
[Duurzaam kleding aankopen](#)

Ikzelf

- Laat je niet verleiden door de fast fashion! Koop geen broek omdat die 'maar 10 euro' kost, maar omdat je ze mooi vindt en wie weet, zelfs nodig hebt. Minder kopen is erg belangrijk voor het milieu. Koop dus minder maar wel beter. Als je kleren van een goede kwaliteit in een tijdloze stijl koopt, gaan ze ook veel langer mee.
- Ruilen, recyclen, repareren, DIY en tweedehands kopen. Kleren die je niet meer gebruikt kan je tweedehands verkopen of geef je best af in de kringloopwinkel! Kleding weggoien omdat er een gaatje in zit, de zoom loskomt of de rits niet werkt, is toch eigenlijk zonde? Laat ze repareren! Zelf naaien, breien en haken, oplappen of upcyclen is weer helemaal hip. Dit laatste is een andere vorm van kleding recyclen: er iets anders van maken. Op YouTube vind je veel inspiratiefilmpjes van upcyclen. Kinderen doen vaak ook heel graag mee! Wat dacht je van een upcycling-verjaardagsfeestje? Kleding ruilen kan op www.swishing.be

- Koop van merken die meer doen om de arbeidsomstandigheden te verbeteren! Steun de pioniers! Ondanks de dominantie van de fast fashionketens, zijn er ook nog ondernemers die hun nek durven uitsteken voor kledij die sociaal, ecologisch en ethisch verantwoord is. Merken aangesloten bij de Fair Wear Foundation (FWF) hebben een complete gedragscode, zetten stappen om de arbeidsrechten te respecteren, betrekken andere organisaties bij verbeteringen en ondersteunen actief onafhankelijke vakbonden. Allemaal zaken die verplicht zijn voor merken die lid zijn. Leden: Bel&Bo, JBC, E5 Mode, Jack Wolfskin, Maeyerline,... www.fairwear.org

- Stel vragen! Wanneer de winkel en het kledingmerk beseffen dat hun klanten het belangrijk vinden dat hun kledij onder goede omstandigheden geproduceerd is, dan gaan ze al gauw ook de druk voelen om te veranderen. Vraag naar de arbeidsomstandigheden van de mensen achter je T-shirt of broek. Als de vraag maar vaak genoeg gesteld wordt, breng je iets in beweging. Je kan ook de [vragenkaart](#) afgeven in de favoriete winkel.
- Steun de kledingarbeiders! Met jouw steun strijden onze partners voor een hoger loon en veilige werkomgeving voor kledingarbeiders. [Doe een gift](#)